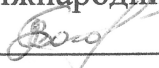

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
факультету суспільних наук
і міжнародних відносин

 Іван ГОЛОВКО

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1.8 Вступ до спеціальності

шифр із ОПП і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

спеціалізація _____
(за наявності)

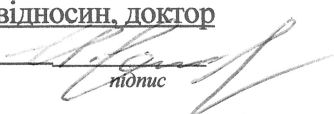
освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

рік набору 2024/2025 форма навчання денна термін навчання 3 роки 10 місяців

вид дисципліни обов'язкова

Розробник (-и) Іщенко Ігор Васильович, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, професор

вказати розробників: ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання

підпис

Погоджено гарант ОП

(підпис)

Іван Голошко

(ім'я та прізвище)

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету

Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

Дніпро
2024

Опис навчальної дисципліни

Навчальний рік (роки*) викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	диф.залик	залик	курсова робота	форма	кількість		всього	аудиторні					самостійна робота
											всього аудиторних	лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	
2024/25	1	1			1				3	90	32	16		16		58
20__/_																
20__/_																
20__/_																

* Робоча програма (РП) розробляється на повний цикл навчання за навчальною дисципліною, тобто зазначаються усі семестри викладання за ОП, якщо дисципліна викладається декілька років.

1. Мета дисципліни

Ознайомити студентів з системою вищої освіти в Україні в умовах Болонського процесу; розкрити зміст освіти та організацію навчального процесу; усвідомити психологічні основи навчання у вищій школі; сформувати уявлення щодо предмету міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій; розглянути державу як об'єкт досліджень у міжнародних відносинах; з'ясувати значення міжнародної інформації у зовнішній політиці.

Вивчення дисципліни також забезпечує формування наступних компетентностей за ОПП:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 15. Здатність працювати як автономно, так і у команді.

СК05. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК 14. Знання про природу, джерела та інститути зовнішньої політики держави.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності). Опанування наступних дисциплін: Демократія: від теорії до практики; Інформатика.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	знати: предметну область та розуміти професійну діяльність з міжнародних відносин; природу, джерела та інститути зовнішньої політики держави;	РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	1,5-6
2	уміти: реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України; зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя; працювати як автономно, так і у команді.	РН21. Самостійно приймати рішення, бути лідером, відповідати за командну роботу.	3-4
3	уміти: вчитися і оволодівати сучасними знаннями; абстрактно мислити, використовуючи аналіз та синтез; здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел; бути критичним і самокритичним; аналізувати вплив світової економіки,	РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів	3-4,7

	міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.		
4	уміти: використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.	2-3,7
5	уміти: аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.	РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	5-7
6	уміти: критично ставитися до корупції, під час, коли необхідно мислити та аналізувати інформацію, вести науковий пошук на задану тему, в тому числі і з використанням сучасних комп'ютерних баз даних	РН22. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.	1-7

4. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
1 семестр						
Розділ 1. Освітній процес у вищій школі						
1	Тема 1.1 Система вищої освіти в Україні	2	-	2	-	8
2	Тема 1.2 Болонський процес та інтеграція України у європейський освітній простір	2	-	2	-	8
3	Тема 1.3 Зміст освіти та організація навчального процесу.	2	-	2	-	8
4	Тема 1.4 Психологічні основи навчання у вищій школі.	2	-	2	-	8
Розділ 2. Професійна орієнтація навчання						
5	Тема 2.1 Предмет міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.	4	-	4	-	10
6	Тема 2.2 Держава як об’єкт досліджень у міжнародних відносинах.	2	-	2	-	8
7	Тема 2.3 Міжнародна інформація у зовнішній політиці.	2	-	2	-	8
Всього		16		16		58

Тематика практичних / семінарських / лабораторних занять

№ Темі	Тематика (назва) практичного / семінарського / лабораторного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
<i>Розділ 1. Освітній процес у вищій школі</i>			
Тема 1.1	Засади вищої освіти в Україні	2	№1-6, Додаткова №1-4
Тема 1.2	Болонський процес як орієнтир для України	2	№7-12, Додаткова №1-4
Тема 1.3	Законодавчі та дидактичні засади навчального процесу	2	№1-6, Додаткова №1-4
Тема 1.4	Психологічна готовність навчатися в університеті	2	№7-12, Додаткова №1-4
<i>Розділ 2. Професійна орієнтація навчання</i>			
Тема 2.1	Предметна сфера спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні	4	№1-6, Додаткова №1-

	комунікації та регіональні студії		4
Тема 2.2	Держава як об'єкт досліджень у міжнародних відносинах	2	№7-12, Додаткова №1-4
Тема 2.3	Міжнародна інформація як складова зовнішньої політики	2	№1-6, Додаткова №1-4
Всього годин		16	-

Тематика самостійної роботи

№ Теми	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1.1	Законодавство України про вищу освіту. Порівняння системи вищої освіти в Україні, Польщі та Словаччині	8	№1-6, Додаткова №1-4
1.2	Гармонізація освітянських структур в Європі. Компетентності як ключові поняття нової методології вищої освіти. Компетентності міжнародника - бакалавра	8	№ 7-12, Додаткова №1-4
1.3	Дидактика як важлива складова педагогіки. Дидактичні принципи. Нормативні та варіативні навчальні дисципліни за ОПП бакалавра спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. Соціалізація студента в освітньому процесі.	8	№1-6, Додаткова №1-4
1.4	Інтерактивні методи навчання та психологічна готовність до них. Психологічні особливості підготовки до публічного виступу.	8	№ 7-12, Додаткова №1-4
2.1	Галузь міжнародні відносини: нові перспективи міждисциплінарних досліджень. Системний підхід до аналізу міжнародних відносин.	10	№1-6, Додаткова №1-4
2.2	Держава як об'єкт досліджень теорії міжнародних відносин з позицій лібералізму та реалізму. Охарактеризувати з позицій реалізму зовнішню політику США у XX ст.	8	№ 7-12, Додаткова №1-4
2.3	Інформаційно-комунікаційна політика міжнародних організацій. Інформаційна безпека в діяльності міжнародних організацій.	8	№1-6, Додаткова №1-4
Всього годин		58	-

5. Схема формування оцінки

5.1 Шкала відповідності оцінок:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
--------------------	-------------------	--------

Добре/Good		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
		60-63
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:

Форма оцінювання	Строки проведення оцінювання (тижні викладання)	Максимальна кількість балів
Відпрацювання завдань самостійної підготовки	впродовж семестру	35 (7 тем * 5 балів)
Виступи на семінарських заняттях	впродовж семестру	40 (8 семінарів* 5балів)
Бліц-опитування	впродовж семестру	5
Оцінка за творчу роботу (есе)	15 тиждень	20 балів
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання 100 б.		

Семестровий контроль:

Форма оцінювання	Максимальна кількість балів
Залік	100 (за результатами поточного оцінювання)

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів*	
Форма 1. Самостійна робота	
Бали	Критерій
Оцінювання рівня самостійної роботи студента враховує: – повноту відпрацювання навчального матеріалу; – відповідність змісту відпрацьованого матеріалу навчальним питанням; – своєчасність звіту студента про виконання поставлених завдань; – самостійний характер поданої інформації; – креативність мислення здобувача вищої освіти.	
1	повнота відпрацювання навчального матеріалу
1	відповідність змісту відпрацьованого матеріалу навчальним питанням
1	своєчасність звіту студента про виконання поставлених завдань
1	самостійний характер поданої інформації (академічна доброчесність)
1	креативність мислення здобувача вищої освіти

Форма 2. Виступи на семінарських заняттях	
Бали	Критерій
При оцінюванні участі студента/ки у семінарському занятті враховується: – відповідність змісту виступу здобувача питанням, що виносяться на семінарське заняття; – структура виступу (вступ, виклад основного матеріалу, висновки); – ґрунтовність відповіді на запитання аудиторії/викладача; – участь у дискусії та навички ведення дискусії; – уміння використовувати у відповіді/дискусії раніше здобуті знання у рамках освітньої програми; – посилання на першоджерела; – активність здобувача на занятті.	
0	відсутність здобувача на семінарському занятті; здобувач не приймає участі у семінарському занятті
2	підготовка доповіді та виступ на семінарському занятті
1	відповіді на поставлені запитання у контексті доповіді
2	участь у дискусії
Форма 3. Бліц-опитування	
Бали	Критерій
0	здобувач не надав відповіді на запитання; відповів не вірно
1	здобувач надав чітку, вірну відповідь
Форма 4. Есе	
Бали	Критерій
0	здобувач не надав відповіді на запитання; відповів не вірно
1-12	здобувач надав відповідь, що містить деяку правильну інформацію
13-15	здобувач надав відповідь, що здебільшого розкриває проблему, однак не системно
16-17	здобувач надав відповідь, що повністю, системно розкриває проблему
18-20	здобувач надав відповідь, що повністю, системно розкриває проблему, відповідь має креативний, творчий характер

** (за кожною формою оцінювання, зазначеною у п. 5.2)*

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання:

За характером викладення навчального матеріалу:

- словесні;
- наочні;
- практичні.

За організаційним характером навчання:

- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

За логікою сприймання та засвоєння інформації:

- індуктивно-дедуктивні;
- дослідницькі;
- проблемні тощо.

Інтерактивні методи навчання («мозковий штурм»; кластери / таблиці; круглий стіл / дискусії; метод групової роботи / метод проєктів) та активні методи навчання (презентації; кейс-технології / кейс-метод; проблемні лекції; дидактичні ігри).

Інструменти та обладнання: Опанування навчальної дисципліни потребує використання мультимедійного обладнання(проектора, ноутбука)

Програмне забезпечення: ліцензія у складі пакету MicrosoftOffice 365 A1 Plusforfaculty

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. *Матеріали Всеукр. науково-практ. конф.* 17-18 листопада 2023 р., м. Дніпро / ред.кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головка, П.Г. Петров. Дніпро: ПрінтДім, 2023, 290 с. <https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/23.pdf>
2. Волоснікова Н., Абрамов Ф., Яцина В. Глобальні виклики та міжнародні відносини у сфері миру та безпеки. *Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Економічні науки.* 2025. № 1. С. 79-83. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2025.1.79>
3. Волоснікова Н., Яцина В., Климова С. Дипломатія та безпека України в системі міжнародних відносин: виклики глобальної нестабільності // *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.* 2025. №1 (21). С. 18-30. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2025-01-18-30>
4. Волянчук Т. А. Політична свідомість і культура як чинники формування образу сучасної української держави. *Право та державне управління* : зб. наук. праць. 2023. № 2. С. 353-358. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2023.2.51>
5. Гальченко М. С. Наукова освіта: епістема, техне, творчість: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2022. 336 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734312>
6. Гіда О.С. Міжнародна безпека – фактор формування національної безпеки України: роль міжнародних організацій і міжнародних об'єднань у розбудові миру та мирному врегулюванню воєнних конфліктів // *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 21 березня 2025 р.); у 2-х ч. Ч. І.* Дніпро: ДДУВС, 2025. С.314-316. <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/16184/1/49.pdf>
7. Гладченко М. Міжнародна співпраця українських науковців: наслідки повномасштабного вторгнення росії в Україну. *Digital Libraries (cs.DL)*, 2025. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2505.20944>
8. Глобальний інформаційний простір як чинник розвитку міжнародних відносин: колективна монографія / за заг. ред. І.В. Іщенка. Ніжин: Лисенко М. М., 2023. 320 с. ISBN 978-617-640-633-4. https://shron1.chtyvo.org.ua/Vysotskyi_Oleksandr/Hlobalnyi_informatsiynyi_prostir_iak_chynnyk_rozvytku_mizhnarodnykh_vidnosyn.pdf
9. Данилів С., Кривов'яз О., Нечитайло Л., Бучко О. Аналіз розвитку системи вищої освіти в Україні та країнах Європи. *Витоки педагогічної майстерності.* 2021. Вип. 28. С.50-54. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2021.28.250340>
10. Денічева О. І. Комплексний підхід до модернізації змісту вищої освіти України. *Академічні студії. Серія: Педагогіка.* 2023. Вип. 4. С. 11-17. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.4.2>
11. Запорожець О.Ю. Технології інформаційного протиборства. Навчальний посібник. Київ: Вадекс, 2022. 145 с.

12. Іщенко І. В., Головка І. К., Посібник з вивчення курсу «Вступ до спеціальності». Дніпро: ДНУ імені Олеся Гончара, 2025. <http://www.irdnu.dp.ua/methodical-materials>
13. Киридон А., Троян С. Деконструкція стабільності: вплив російсько-української війни на формування нової системи міжнародних відносин. *Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки: міжвід. зб. наук. пр.* Київ. 2024. Вип. 33. С.10-25. DOI: <https://doi.org/10.15407/mzu2024.33.010>
14. Кириленко В., Кириленко Н., Крижановський А., Ромашук О. Психологічні особливості дистанційного навчання у закладах вищої освіти: практичний досвід. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* Зб.наук.пр. 2022. Вип. 63. С. 29- 38. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-29-38>
15. Лешик С. Інституційно-правовий механізм інформаційної політики України в процесі євроінтеграції. *Політичне життя.* 2024. № 3. С. 53-60 DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2024.3.6>
16. Литвин А. Ф., Хищенко О.О., Великдан Ю.В. Сучасні тенденції трансформаційних змін у закладах вищої освіти України в умовах цифровізації. *Інноваційна педагогіка.* 2024. Вип. 68. Т. 1. С. 264-271. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.1.52>
17. Лузік Е., Кокарева А. Психолого-педагогічні засади моделювання системи вищої освіти України в умовах її парадигмальної кризи. *Вісник НАУ. Серія: Педагогіка. Психологія.* 2023, 1(22). С. 60-69. DOI: <https://doi.org/10.18372/2411-264X.22.17605>
18. Луканська А. Норму про незалежність органів студентського самоврядування збережуть. *Голос України.* 2024. 8 березня (№ 47). С. 10. <http://www.golos.com.ua/article/377364>
19. Макаренко Є.А., Рижков М.М., Кучмій О.П., Фролова О.М. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: навч. посіб. Вид. 4-те, доповн. та переробл. К.: Вадекс, 2022. 536 с.
20. Марцева Л. А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. Житомир: ДУ «Житомирська політехніка», 2022. 150 с. <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8091/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
21. Міжнародна інформаційна безпека: підруч. К.: Вадекс, 2023. 540 с.
22. Назаренко І.І. Роль наукової школи в підготовці фахівців // Збірник тез доповідей III-ї Міжнар. наук.-техн. конф. «Перспективи розвитку машинобудування та транспорту-2023» (1-3 черв. 2023 р.). Вінниця: ДДМА, 2023. С. 15-16. https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2024/Zbirnyk_tez_3_06_2023.pdf
23. Освітній ступінь бакалавра можна буде здобути за три роки *Освіта.ua.* <https://osvita.ua/vnz/91981/>
24. Палєєва Ю. Цифрові стратегії в сучасній зовнішній політиці. *Alfred Nobel university journal of law.* 2024. № 2 (9), с. 116-122. DOI: [10.32342/3041-2218-2024-2-9-11](https://doi.org/10.32342/3041-2218-2024-2-9-11)
25. Погребняк В. П., Дашковська О.В., Мельник О.М. Трансформація системи вищої освіти України в умовах воєнного стану. *Інноваційна педагогіка.* 2024. Вип. 68, т. 1. С. 223-228. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.1.44>
26. Поліщук О.М. Мотивація та її ресурси в освітньому просторі. Вплив комунікативно-інформаційного простору на психологічні особливості й особистісні ресурси людини в умовах дії дестабілізаційних факторів на суспільство: моногр. / наук. ред. І.М. Зварича. Чернівці: ЧНУ, 2022. 344 с. С. 227-252. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4181>
27. Пчельніков Д. К. Інституційна структура глобального управління в контексті системної еволюції міжнародних відносин. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія: Міжнародні відносини.* 2025. Том 60 № 1. С. 115-118. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2025/1-60/115-118>

28. Старостін О.Ю. Основні загрози інтересам держави у сфері інформаційної безпеки України. *Вісник ХНУВС – Bulletin of Kharkiv National University of Internal Affairs*. 2024. № 1 (104). С. 283-292. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2024.1.24>
29. Сучасні суспільні комунікації: міжнародний досвід та українські реалії: *Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (20 лютого 2025 р.). Лубни: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2025. 320 с.
30. Теорія міжнародних відносин: підручник / за ред. М. П. Требіна. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2022. 472 с. https://www.researchgate.net/publication/373632507_Pidruc_Teoria_miznarodnih_vidnosin_Trebin_2022_PV1
31. Трейтяк Д. В. Дотримання академічної доброчесності в умовах розвитку систем штучного інтелекту. *Вісник науки та освіти*, 2024, № 8(26). С. 1197-1208. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8\(26\)-1197-1208](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-1197-1208)
32. Турченко О.Г., Груценко Ю.І. Національна безпека і державна безпека: поліваріантність визначення та співвідношення. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. (Лют. 2024). С. 66-74. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2023.2.8>
33. Фролова О., Чекмарьова В. Інтеграція України до європейського інформаційного простору. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. Вип. 2 (13), с. 66-77. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2022-02-66-77>
34. Хайдарі Н.І., Заслужена А.А., Юхновець Н.П. Європейські стандарти вищої освіти в Україні: болонський вимір. *Інноваційна педагогіка: наук.журнал*. 2024. Вип. 68. Т. 2. С.20-23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.2.3>
35. Холденко В., Кирнац В., Вітюк Л. Міжнародна мобільність та обміни в рамках вищої освіти: вплив європейських програм. *Наука і техніка*. 2024. № 1 (29). С. 526-537. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-1\(29\)-556-567](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-1(29)-556-567)
36. Шайгородський Ю. Ж. Політична культура як чинник розвитку демократичного політичного режиму в Україні. *Зміни політичних режимів і перспективи зміцнення демократії в Україні: монографія* / наук. ред. Г. І. Зеленько. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. С. 304-351. <https://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2021/12/ZMINY-POLITYChNYKh-REZhYMIV.pdf>
37. Шакур Н., Щербина Н. Виклики та перспективи трансформації вищої освіти України в контексті європейської освітньої стратегії. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г Шевченка*. 2024. Серія Педагогічні науки. Т. 184. № 28. С. 93-97. DOI: <https://doi.org/10.58407/visnik.242814>
38. Щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти. *Голос України*. 2024. № 105. С. 4. https://ips.ligazakon.net/document/ji10341i?an=1&ed=2024_06_06
39. Янченко Т. Розвиток освіти в умовах євроінтеграційного поступу України. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2024. Серія Педагогічні науки. Т. 184. № 28. С.103-107. DOI: <https://doi.org/10.58407/visnik.242816>
40. Antoniuk V. Integration of Ukrainian Higher Education into the European Higher Education Area to Develop Human Capital. *Journal of European Economy*. 2021. [Vol. 20, No. 3](#). DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2021.03.509>
41. Aryal S., Pulami M. From margins to mastery: international relations and the future of political science. *SN Social Sciences*, 2025. Vol. 5, article № 156. DOI: <https://doi.org/10.1007/s43545-025-01190-x>
42. Kardumyan V. The Impact of Artificial Intelligence on International Relations: Are Current Paradigms Still Relevant? *YSU Journal of International Affairs*. 2025. Vol. 1 No. 1. DOI: <https://doi.org/10.46991/jia.2025.1.1.116>

43. Kopiika V., Filipenko A., Toporkov O. Interdisciplinarity in International Relations: Theory, Methodology, Evidence: Monograph. Cambridge Scholars Publishing, 2024. 247 p. ISBN 1036413853.
44. Matviienko L. Principles of innovative pedagogical activity in higher education institutions. *Наука і техніка сьогодні. Серія Педагогіка*. 2024. №4. С. 473- 485
45. Melnyk O., Dashkovska O., Pogrebnyak V. The model of integration of higher education of Ukraine into the European Educational Area. *Tuning Journal for Higher Education*. Volume 11, Issue No. 2. May 2024. DOI: <https://doi.org/10.18543/tjhe.2692>
46. Richard Ned Lebow. International Relations Theory and the Ukrainian War. *Analyse & Kritik*. 2022. Vol. 44. Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.1515/auk-2022-2021>

Додаткова:

1. Андреева О. Україна у міжнародних рейтингах (2020-2023): монографія. Ужгород: ПП «Уждрук», 2024. 190 с.
2. Більше студентів матимуть державну підтримку: Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам // *Урядовий кур'єр*. 2024. 9 січня (№ 6). <https://ukurier.gov.ua/uk/news/bilshe-studentiv-matimut-derzhavnu-pidtrimku/>
3. Борисюк О. М. Дослідження особливостей агресивної поведінки студентів в умовах війни. *Психологія особистості фахівця в умовах воєнного часу та поствоєної реабілітації*: матеріали VIII Всеукр. наук.-пр. конф. (27 жовтня 2023 р.) / уклад. В. С. Бліхар. Львів: ЛДУВС, 2023. 316 с. С. 46-51. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/6501/1/27_10_2023.pdf
4. Верховна Рада України прийняла Закон щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20#Text>
5. Вишам радять змінити графік навчання через економію енергоресурсів. *Освіта.ua*. <https://osvita.ua/vnz/92146/>
6. Іщенко І.В., Башкеєва, О.М. Експланаційні можливості теорії конструктивізму в умовах зростання нелінійності світової системи. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2021. Т. 13, № 2. С. 66-74. DOI: <https://doi.org/10.15421/352126>
7. Герман Л.Т. Міжнародна мобільність висококваліфікованих фахівців: порівняльний аналіз економічних та інституційних наслідків феноменів «відтоку мізків» і «циркуляції талантів». *Digital economy and economic security*. 2025. № 4 (19), p. 304-311. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.19-45>
8. Іщенко І.В., Башкеєва О.М. Сучасні комунікативні практики в міжнародних відносинах: цивілізаційний вимір. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2024. Т. 16, № 1, с. 171-179. DOI: <https://doi.org/10.15421/352433>
9. Кульчицький В. І., Іванова Ж.Є. Студентська мобільність в межах Болонського процесу в українських закладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка: наук.журнал*. 2024. Вип. 68. Т. 1. С. 34-37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.1.6>
10. Михальський Ю., Кендус О., Гороховський Д. Роль України у формуванні нової системи міжнародної безпеки після 2022 року. *Публічне управління і політика*. 2025. № 4(8). С.1-11. DOI: [10.70651/3041-2498/2025.4.04](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.4.04)
11. Паламар С., Науменко М. Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. *Освітологічний дискурс*, 2022. № 3-4 (38-39). DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2022.345>
12. Президент підписав закон про індивідуальні траєкторії студентів *Освіта.ua*. <https://osvita.ua/vnz/92125/>
13. Пріоритетні напрями та завдання (проекти) цифрової трансформації на 2024-2026 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2024 р. № 735-р.

Урядовий портал. <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiakipytannia-tsyfrovoi-transformatsii-a735r>

14. Ростока М. Методологічні засади інформаційно-аналітичного супроводу психологічної науки і освіти сьогодення. *Імідж сучасного педагога*. 2024. № 2 (215). С. 24-33. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-2\(215\)-24-33](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-2(215)-24-33)
15. Технології сучасних міжнародних відносин: колективна монографія / за заг. ред. професора І.В.Іщенка. Дніпро: ТОВ «Акцент ПП», 2021. 292 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Vysotskyi_Oleksandr/Tekhnolohii_suchasnykh_mizhnarodnykh_vidnosyn.pdf
16. Тимчак В.В. Актуальні проблеми реформування системи вищої освіти в Україні: правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2022. № 1. С. 228-231. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.43>
17. Толочко С.В., Бордюг Н.С., Міронєць Л.П. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. *Інноваційна педагогіка*, 2023, Вип. 62. Т. 2. С.25-32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/62.2.4>
18. Ishchenko I.V., Bashkeieva O. Positioning and Rebranding as a State Security Tools in Global Space. *Srodkowoeuropejskie Studia Polityczne*. 2021. №2. P.99-117. DOI: <https://doi.org/10.14746/ssp.2021.2.6>
19. Ievdokymov V., Svirko S., Tarasova T. Substantiation of the conceptual basis and structure of state security as an object of public administration. *Technology audit and production reserves*, 2021. № 4/4(60). P. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2021.237217>
20. Ishchenko I., Bashkeieva O., Zinukova N. Identification as an indicator of social entropy under globalization: Ukrainian Realities and International context. *Przegląd Strategiczny*. 2021. №14, P.397-416 (Scopus). DOI: <https://doi.org/10.14746/ps.2021.1.24>
21. Ishchenko I., Bashkeieva O., Zaiets O. Cultural Patterns of Political Institutions under Polarization in International Relations. *Evropský politický a právní diskurz* (Scopus), 2025. Vol. 12. Issue 2, p. 29-40. DOI: <https://doi.org/10.46340/eppd.2025.12.2.3>
22. Kovalenko S. Peculiarities of the Nostrification of Higher Education Diplomas. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2021. Vol. 6 (45), p. 13–17. DOI: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2021.248241>
23. Liu Yi, Li Zhigang. International Research Review and Teaching Improvement Measures of College Students' Learning Psychology under the Background of COVID-19. *Sustainability*, 2023. Vol. 15. Issue 9. DOI: <https://doi.org/10.3390/su15097459>
24. Matvienko L. Possibilities of video scribing in teaching a foreign language of non-philological specialties. *Innovative Approaches to Ensuring the Quality of Education, Scientific Research and Technological Processes*. Publishing House of University of Technology. Katowice, 2021. P.645-651
25. Mrozek J., Koval O., Radziłowicz M. Communication as a factor of transparency of social interaction: psychological, historical, legal, economic and political dimensions. New realities in the conditions of war and in the post-war perspective: Monograph. 2024. Елк: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. 333 p. ISBN 978-83-66760-32-5
26. Skoklyuk Y. The Role of State and Non-State Actors in Ensuring Religious Security in Ukraine: A Comparative Analysis. *Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник*. 2024. №2(24). С. 31-34. DOI: <https://doi.org/10.17721/sophia.2024.24.6>
27. Styrnik N., Ishchenko I., Kuz O., Bedrych Y., Lazneva I. Informal communication in international relations: role and impact. *Ad alta, journal of interdisciplinary research* (Web of Science), 2024, № 14/01-XL, pp.193-198. DOI: <https://doi.org/10.33543/j.140140.193198>
28. Zajączkowski J. The Re-integration of Regional Studies as a Sub-Discipline of International Relations. *Polish Political Science Yearbook*, vol. 53(4) (2024), pp. 5–24. DOI: <https://doi.org/10.15804/ppsy202439>
29. Іщенко І.В., Башкеєва О.М. Комунікативні практики публічної дипломатії Ізраїлю:

досвід для реалізації в Україні. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, 2023, № 3 (17). С. 260-278. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-260-278>

8. Інформаційні ресурси:

1. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України – <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України – <https://mon.gov.ua/ua>
3. Державна служба статистики України – <https://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Веб-сайт Міністерства закордонних справ України – <https://mfa.gov.ua/>
5. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень - <https://niss.gov.ua/>
6. Сайт ООН – <https://www.un.org/en>
7. Сайт РНБО України – <https://www.rnbo.gov.ua/>
8. Сайт ЮНЕСКО – <https://www.unesco.org/en>
9. Сайт ЄС – https://european-union.europa.eu/contact-eu_uk
10. Сайт Бібліотеки Конгресу США – <https://www.loc.gov/collections/country-studies/?fa=online-format:pdf&sp=2>
11. Офіційний сайт Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара – <https://www.dnu.dp.ua/>
12. Цифровий репозиторій ДНУ імені Олеся Гончара – <http://repository.dnu.dp.ua:1100>
13. Офіційний сайт наукової бібліотеки ДНУ – <http://library.dsu.dp.ua/>
14. Офіційний сайт Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки – <http://www.libr.dp.ua/>
15. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

9. Нормативно-правова база:

1. Конституція України – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року №1556 - VII // Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Закон України «Про інформацію» – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
5. Наказ Міністерства Науки і Освіти України від 4 серпня 2020 року № 1002 Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. – <https://ips.ligazakon.net/document/MUS34039>
6. Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Дніпро, 2020.
7. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
8. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» від 23.04.2024 року // Відомості Верховної Ради України, 2024, № 29, ст.204. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20#Text>
9. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>.

10. Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти. Затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.06.2024 № 842. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/Nakaz-842.vid.13.06.2024.pdf>
11. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>